

ПОРЯДОК
присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого
наукового співробітника

Загальні питання

1. Цей Порядок регулює питання присудження наукових ступенів доктора і кандидата наук та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника.
2. Наукові ступені доктора і кандидата наук присуджуються, а вчене звання старшого наукового співробітника присвоюється особам, які мають повну вищу освіту, глибокі фахові знання і значні досягнення в певній галузі науки.
3. Розгляд і вирішення питань атестації наукових кадрів здійснює МОН за участю атестаційної колегії, яка діє відповідно до затвердженого ним положення.
4. Документами, що засвідчують присудження наукового ступеня чи присвоєння вченого звання, є відповідно диплом доктора і кандидата наук та атестат старшого наукового співробітника, зразки яких затверджені Кабінетом Міністрів України.
5. Розгляд дисертацій, що містять державну таємницю, здійснюється з урахуванням вимог [Закону України “Про державну таємницю”](#). Особливості розгляду дисертацій, що містять державну таємницю, визначаються рішенням МОН за погодженням з СБУ.

Присудження наукових ступенів

6. Наукові ступені доктора і кандидата наук присуджують спеціалізовані вчені ради за результатами прилюдного захисту дисертацій.

МОН затверджує рішення спеціалізованих вчених рад про присудження наукових ступенів і видає дипломи доктора та кандидата наук.

7. Спеціалізовані вчені ради (докторські, кандидатські) утворюються за рішенням МОН у вищих навчальних закладах III-IV рівня акредитації, науково-дослідних, науково-технічних установах, що проводять фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження (далі - вищі навчальні заклади, наукові установи), за клопотанням центральних органів виконавчої влади, у сфері управління яких є вищі навчальні заклади та наукові установи,

Національної академії наук та національних галузевих академій наук, а також вищих навчальних закладів та наукових установ, що належать до сфери управління МОН.

Порядок утворення, функціонування і діяльності спеціалізованих вчених рад визначається положенням про раду, яке затверджує МОН.

Спеціалізована вчена рада несе відповідальність за обґрунтованість прийнятих нею рішень і забезпечує високий рівень вимогливості під час розгляду дисертацій та проведення їх захисту.

У разі порушення спеціалізованою вченою радою вимог нормативно-правових актів з питань присудження наукових ступенів доктора або кандидата наук МОН вживає відповідних заходів аж до скасування рішення ради.

Головою ради призначається доктор наук із спеціальності відповідно до профілю ради, що є штатним працівником вищого навчального закладу або наукової установи, в якій утворено раду.

Доктор наук може призначатися головою лише однієї спеціалізованої вченої ради у разі, коли у вищому навчальному закладі або науковій установі утворено кілька рад.

Керівники вищих навчальних закладів, наукових установ, в яких утворені ради, забезпечують їх ефективне функціонування.

Персональну відповідальність за дотримання спеціалізованими вченими радами вимог нормативно-правових актів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації, науковий рівень захищених у радах дисертацій несуть керівники рад.

8. Вищі навчальні заклади, наукові установи створюють належні умови для роботи спеціалізованих вчених рад, оформляють атестаційні справи і засвідчують їх своєю печаткою.

Оплата видатків, пов'язаних з підготовкою та проведенням захисту дисертацій, здійснюється відповідно до законодавства.

Кошти на оплату праці офіційних опонентів, їх відрядження можуть надаватися:

за місцем захисту дисертації;

за місцем роботи здобувача;

за місцем прикріплення здобувача для підготовки дисертації.

Норми оплати праці офіційних опонентів визначають МОН і Мінсоцполітики за погодженням з Мінфіном.

9. Дисертація на здобуття наукового ступеня є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем у вигляді спеціально підготовленого рукопису або опублікованої монографії. Підготовлена до захисту дисертація повинна містити висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, а також характеризуватися єдністю змісту і свідчити про особистий внесок здобувача в науку.

До дисертації, що містить науково-прикладні результати, повинні додаватися документи, що підтверджують практичне використання отриманих здобувачем результатів - впровадження у виробництво, достатню дослідно-виробничу перевірку, отримання нових кількісних і якісних показників, суттєві переваги запропонованих технологій, зразків продукції, матеріалів тощо, а до дисертації, що містить теоретичні наукові результати, - рекомендації щодо їх використання.

Дисертація виконується з галузі науки та за науковою спеціальністю відповідно до переліку, який затверджує МОН, і повинна відповідати паспорту наукової спеціальності, затвердженому МОН.

Теми дисертацій пов'язуються, як правило, з основними науково-дослідними роботами, що виконуються вищими навчальними закладами або науковими установами і затверджуються вченими (науково-технічними) радами для кожного здобувача окремо з одночасним призначенням наукового консультанта в разі підготовки докторської чи наукового керівника в разі підготовки кандидатської дисертації.

10. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук повинна мати обсяг основного тексту 11-13, а для суспільних і гуманітарних наук - 15-17 авторських аркушів, оформлених відповідно до державного стандарту.

Докторська дисертація:

може бути подана до захисту у вигляді опублікованої монографії;

повинна містити наукові положення та науково обґрунтовані результати у певній галузі науки, що розв'язують важливу наукову або науково-прикладну проблему і щодо яких здобувач є суб'єктом авторського права;

може бути подана до захисту за однією або двома спеціальностями однієї галузі науки і повинна відповідати за кожною спеціальністю вимогам, зазначеним в абзаці четвертому цього пункту.

У разі коли дисертація виконана за двома спеціальностями, а спеціалізована вчена рада, до якої подана дисертація, має право проводити захист дисертацій лише за однією з них, то за відсутності в Україні спеціалізованих вчених рад з правом проведення захисту дисертацій за такими двома спеціальностями за рішенням МОН може проводитися разовий захист. Разовий захист може проводитися також у разі відсутності в Україні спеціалізованих вчених рад з правом проведення захисту докторських дисертацій з відповідної наукової спеціальності. Склад спеціалізованої вченої ради для проведення разового захисту формується відповідно до положення про спеціалізовану вчену раду.

Інформація про отримані результати у кандидатській дисертації здобувача наукового ступеня доктора наук може бути наведена лише в оглядовій частині докторської дисертації.

Докторська дисертація може бути подана до спеціалізованої вченої ради для проведення захисту не раніше ніж через п'ять років після здобуття особою наукового ступеня кандидата наук.

Допускається за рішенням МОН подання до спеціалізованої вченої ради докторської дисертації раніше п'ятирічного строку після здобуття наукового ступеня кандидата наук у разі вагомого особистого внеску здобувача у забезпечення розвитку відповідної галузі науки. Підтвердженням вагомого особистого внеску здобувача у забезпечення розвитку галузі науки, з якої підготовлено дисертацію, може бути:

наявність патенту на винахід або диплома на наукове відкриття;

висновок вищого навчального закладу або наукової установи, що є провідними з напрямку, з якого підготовлено дисертацію;

відзначення державними нагородами (преміями) України або інших держав.

Науковий ступінь доктора наук в галузі медичних та ветеринарних наук може бути присуджений здобувачу, який має науковий ступінь кандидата наук в галузі медичних та ветеринарних наук відповідно.

11. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук повинна мати обсяг основного тексту 4,5-7, а для суспільних і гуманітарних наук - 6,5-9 авторських аркушів, оформлених відповідно до державного стандарту.

Кандидатська дисертація:

може бути подана до захисту у вигляді опублікованої монографії;

повинна містити нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для певної галузі науки;

подається до захисту лише за однією спеціальністю.

За відсутності в Україні спеціалізованих вчених рад з правом проведення захисту кандидатських дисертацій за відповідною науковою спеціальністю за рішенням МОН може проводитися разовий захист.

12. До опублікованих праць, які відображають основні наукові результати дисертації, з відповідної галузі науки належать:

монографії;

посібники (для дисертацій з педагогічних наук);

статті у наукових, зокрема електронних, фахових виданнях України;

статті у наукових періодичних виданнях інших держав з напрямку, з якого підготовлено дисертацію.

Перелік наукових фахових видань України затверджується в установленому МОН порядку.

До опублікованих праць, які додатково відображають наукові результати дисертації, належать дипломи на відкриття; патенти і авторські свідоцтва на винаходи, державні стандарти, промислові зразки, алгоритми та програми, що пройшли експертизу на новизну; рукописи праць, депонованих в установах державної системи науково-технічної інформації та анотованих у наукових журналах; брошури, препринти; технологічні частини проектів на будівництво, розширення, реконструкцію та технічне переоснащення підприємств; інформаційні карти на нові матеріали, що внесені до державного банку даних; друковані тези, доповіді та інші матеріали наукових конференцій, конгресів, симпозіумів, семінарів, шкіл тощо.

Повноту викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях здобувача визначає спеціалізована вчена рада.

Мінімальну кількість та обсяг публікацій, які розкривають основний зміст дисертацій, визначає МОН.

Апробація матеріалів дисертації на наукових конференціях, конгресах, симпозіумах, семінарах, школах тощо обов'язкова.

13. Докторська і кандидатська дисертації супроводжуються окремими авторефератами обсягом відповідно 1,3-1,9 і 0,7-0,9 авторського аркуша, які подаються державною мовою. Вимоги до оформлення автореферату встановлює МОН.

Автореферат дисертації видається друкарським способом з обов'язковим зазначенням вихідних відомостей видання у кількості, визначеній спеціалізованою вченою радою, і надсилається членам спеціалізованої вченої ради та заінтересованим організаціям не пізніше ніж за місяць до захисту дисертації. Список адресатів визначає спеціалізована вчена рада, яка прийняла дисертацію до захисту. Перелік установ та організацій, яким обов'язково надсилається автореферат, визначає МОН.

14. Якщо у дисертації використано ідеї або розробки, що належать співавторам, разом з якими опубліковані наукові праці, здобувач повинен відзначити цей факт у дисертації та в авторефераті з обов'язковим зазначенням конкретного особистого внеску в такі праці або розробки.

У разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту.

Виявлення в дисертації, авторів якої вже видано диплом доктора чи кандидата наук, текстових запозичень без посилання на джерело, є підставою для прийняття рішення про позбавлення його наукового ступеня.

15. Здобувач наукового ступеня кандидата наук допускається до захисту дисертації після складення кандидатських іспитів, перелік яких визначає МОН.

Здобувач наукового ступеня кандидата наук, який не має повної вищої освіти в галузі науки, з якої підготовлено дисертацію, складає додатковий кандидатський іспит, що визначається спеціалізованою вченою радою відповідно до переліку наукових спеціальностей за програмами, затвердженими МОН.

Про дату складення додаткових кандидатських іспитів спеціалізована вчена рада повідомляє МОН протягом місяця з дня прийняття рішення.

Наукові ступені в галузі медичних та ветеринарних наук можуть бути присуджені здобувачам, які мають відповідно повну вищу медичну та ветеринарну освіту.

16. Вищий навчальний заклад або наукова установа, в якій виконувалася дисертація або до якої був прикріплений здобувач, проводить попередню

експертизу дисертації та робить висновок про наукову та практичну цінність її результатів. Висновок видається здобувачеві не пізніше ніж через два місяці після надходження для попередньої експертизи кандидатської та не пізніше ніж через три місяці - докторської дисертації і включається до переліку документів, які подаються здобувачем до спеціалізованої вченої ради. Керівник вищого навчального закладу або наукової установи несе персональну відповідальність за якість, об'єктивність і своєчасність підготовки висновку.

У разі відмови вищого навчального закладу або наукової установи підготувати обґрунтований висновок здобувач має право звернутися до МОН для визначення подальшої процедури захисту дисертації.

17. Спеціалізована вчена рада:

приймає для попереднього розгляду дисертацію за наявності супровідних документів за переліком, який визначає МОН. Процедура попереднього розгляду дисертації регулюється положенням про спеціалізовану вчену раду;

має право приймати до розгляду докторську дисертацію не раніше ніж через два місяці, а кандидатську - не раніше ніж через місяць з дня розсилання виготовлювачем обов'язкових примірників видань, в яких опубліковано праці здобувача, що відображають основні результати дисертації;

приймає до захисту докторську дисертацію не пізніше ніж через три місяці після подання здобувачем усіх документів, а кандидатську - не пізніше ніж через два місяці.

Ректорам і проректорам вищих навчальних закладів, керівникам наукових установ та їх заступникам не дозволяється захищати дисертації у спеціалізованих вчених радах, утворених за місцем основної роботи зазначених осіб.

Забороняється усувати недоліки, виявлені у дисертації спеціалізованою вченою радою після прийняття її до захисту, та в авторефераті - після його розсилання.

18. З метою забезпечення незалежності експертизи для захисту дисертації спеціалізованою вченою радою призначаються офіційні опоненти з числа компетентних учених із спеціальності, за якою подано дисертацію.

Для розгляду докторської дисертації призначаються три офіційних опоненти - доктори наук, причому тільки один з них може бути членом спеціалізованої вченої ради, де проводитиметься захист, чи штатним працівником вищого навчального закладу або наукової установи, в якій утворено спеціалізовану вчену раду.

Для розгляду кандидатської дисертації призначаються два офіційних опоненти, з яких один - доктор наук, а другий - доктор або кандидат наук, причому тільки один з них може бути членом спеціалізованої вченої ради, де проводиться захист, чи співробітником вищого навчального закладу або наукової установи, в якій утворено спеціалізовану вчену раду.

Офіційними опонентами не можуть бути:

голови, заступники голів і вчені секретарі спеціалізованих вчених рад, в яких проводиться захист;

наукові керівники;

співавтори опублікованих праць здобувача;

керівники вищих навчальних закладів або наукових установ та їх заступники за основним місцем роботи здобувача або за місцем виконання дисертації, або за місцем прикріплення здобувача для підготовки дисертації, або за місцем її захисту;

співробітники кафедр, лабораторій, секторів, відділів, де виконувалася дисертація, де працює здобувач, де він прикріплений або де проводилися науково-дослідні роботи, щодо яких здобувач є замовником або виконавцем (співвиконавцем);

члени атестаційної колегії МОН;

члени експертних рад з питань проведення експертизи дисертацій.

Офіційні опоненти та науковий керівник (консультант) не можуть бути співробітниками однієї і тієї самої організації. Члени експертних рад з питань проведення експертизи дисертацій МОН можуть бути призначені офіційними опонентами за виняткових обставин за погодженням з МОН.

Протягом року особа може бути призначена офіційним опонентом для захисту не більш як п'яти дисертацій.

19. Офіційний опонент на основі вивчення дисертації та праць, опублікованих за темою дисертації, подає спеціалізованій вченій раді відгук, оформлений відповідно до вимог МОН. У разі коли відгук не відповідає визначеним вимогам, спеціалізована вчена рада повертає його офіційному опоненту для доопрацювання або замінює офіційного опонента.

Копії письмових відгуків офіційних опонентів спеціалізована вчена рада видає здобувачеві не пізніше ніж за 10 календарних днів до захисту дисертації.

20. Про прийняття дисертації до захисту і призначення офіційних опонентів спеціалізована вчена рада надсилає МОН повідомлення у порядку, встановленому МОН.

Повідомлення про прийняття дисертації до захисту публікуються в офіційному друкованому виданні та на офіційному веб-сайті МОН.

21. Для ознайомлення наукової громадськості з доробком здобувача один примірник дисертації та два примірники автореферату не пізніше ніж за місяць до захисту передаються у бібліотеку того вищого навчального закладу або наукової установи, де спеціалізованою вченою радою прийнято дисертацію до захисту.

За бажанням здобувача спеціалізована вчена рада зобов'язана проводити захист дисертації за наявності негативних відгуків, проте, якщо два з них надійшли від офіційних опонентів, захист дисертації не проводиться, а рада приймає рішення про зняття її з розгляду.

22. Прилюдний захист дисертації проводиться на засіданні спеціалізованої вченої ради, яке вважається правоможним у разі, коли в його проведенні взяло участь не менш як дві третини складу, а також не менш як чотири доктори наук з кожної спеціальності докторської і не менш як три доктори наук із спеціальності кандидатської дисертації.

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня вважається позитивним, якщо за нього проголосувало не менш як три чверті членів ради, які брали участь у засіданні.

23. Захист дисертації повинен мати характер наукової дискусії, в якій зобов'язані взяти участь більше половини присутніх на засіданні членів спеціалізованої вченої ради - доктори наук з кожної спеціальності, за якою виконано дисертацію.

Офіційні опоненти зобов'язані бути присутні на засіданні ради під час захисту дисертації. Якщо з поважної причини відсутній один з офіційних опонентів, то захист дисертації може проводитися за наявності позитивного відгуку відсутнього опонента. У такому разі на засіданні ради оголошується відгук відсутнього офіційного опонента і заслуховується виступ офіційного опонента, призначеного додатково керівництвом ради не пізніше ніж за три календарних дні до засідання. Захист дисертації не проводиться, якщо таке призначення відбулося пізніше встановленого строку.

Здобувач може ознайомитися з копією письмового відгуку призначеного додатково офіційного опонента за день до захисту або перед захистом дисертації.

Захист дисертації не може проводитися у разі відсутності двох офіційних опонентів або офіційного опонента, який подав негативний відгук про дисертацію.

Після закінчення захисту дисертації спеціалізована вчена рада проводить таємне голосування щодо присудження наукового ступеня. Протокол лічильної комісії затверджується відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів ради, які брали участь у засіданні.

Здобувач має право за письмовою заявою зняти дисертацію з розгляду на засіданні спеціалізованої вченої ради до початку таємного голосування та у подальшому подати її до захисту як нову працю, крім випадків, зазначених у [пункті 14](#) цього Порядку.

Процедура засідання спеціалізованої вченої ради для проведення захисту дисертації визначається положенням про ради.

24. Спеціалізована вчена рада у місячний строк після захисту дисертації надсилає:

адміністратору (розпоряднику) Єдиної державної електронної бази з питань освіти електронний примірник заповненої облікової картки дисертації за встановленою формою та електронний примірник дисертації;

МОН паперовий примірник дисертації разом з атестаційною справою здобувача наукового ступеня, що оформляється згідно з вимогами, встановленими МОН.

Другий примірник атестаційної справи здобувача наукового ступеня зберігається у спеціалізованій вченій раді протягом десяти років.

Після прийняття МОН рішення про видачу диплома доктора, кандидата наук:

паперовий примірник дисертації передається для зберігання до Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського Національної академії наук;

електронний примірник облікової картки дисертації за встановленою формою адміністратором (розпорядником) Єдиної державної електронної бази з питань освіти надсилається Українському інституту науково-технічної та економічної інформації.

25. У разі прийняття спеціалізованою вченою радою негативного рішення щодо присудження наукового ступеня документи за визначеним МОН переліком повертаються здобувачеві.

Відгуки про дисертацію та автореферат, стенограма (розшифрована і засвідчена фонограма) засідання та протокол голосування залишаються у спеціалізованій вченій раді. У разі потреби зазначені матеріали можуть бути надіслані за місцем повторного захисту.

Про негативне рішення щодо захисту дисертації спеціалізована вчена рада повідомляє МОН у місячний строк з дня його прийняття. Одночасно надсилаються МОН автореферат і стенограма (розшифрована та засвідчена фонограма) засідання ради.

Дисертація, за результатами захисту якої спеціалізованою вченою радою прийнято негативне рішення, може бути подана до захисту повторно після доопрацювання не раніше ніж через рік з дня прийняття такого рішення. Захист такої дисертації відбувається за погодженням з МОН.

26. У МОН розглядаються документи атестаційних справ здобувачів наукових ступенів та проводиться експертиза дисертацій з метою здійснення контролю за дотриманням спеціалізованими вченими радами вимог нормативно-правових актів з питань атестації наукових кадрів, про що готується висновок, який подається на розгляд атестаційної колегії МОН.

МОН може надсилати дисертацію та атестаційну справу здобувача для додаткового розгляду (колективного рецензування):

до іншої спеціалізованої вченої ради в установленому МОН порядку;

до вищого навчального закладу або наукової установи.

Додатковому розгляду (колективному рецензуванню) обов'язково підлягає докторська дисертація, яка за рішенням МОН подана спеціалізованій вченій раді раніше п'ятирічного строку після здобуття наукового ступеня кандидата наук.

Якщо під час проведення експертизи дисертації встановлено порушення спеціалізованою вченою радою вимог нормативно-правових актів з питань атестації наукових кадрів, то МОН скасовує рішення ради про присудження наукового ступеня, вживає заходів, зокрема:

вказує на недоліки під час розгляду дисертації та проведення її захисту;

звужує профіль ради;

пропонує керівнику вищого навчального закладу або наукової установи, в якій утворено раду, подати інші кандидатури для призначення голови ради, його заступника або вченого секретаря;

позбавляє офіційних опонентів, членів комісії ради з попереднього розгляду права участі в атестації наукових кадрів;

припиняє діяльність ради з визначенням строку, протягом якого нове клопотання про утворення ради не подається.

Атестаційна справа здобувача наукового ступеня та дисертація, які розглядаються МОН, не можуть бути зняті з розгляду здобувачем чи відкликані радою, у якій відбувся захист дисертації.

Здобувач має право ознайомитися з висновком після прийняття рішення МОН про видачу (відмову у видачі) відповідного диплома. Копія висновку видається МОН у місячний строк на прохання здобувача.

Якщо рішення ради про присудження наукового ступеня скасовано МОН, то дисертація може бути подана до захисту повторно до іншої спеціалізованої вченої ради після доопрацювання не раніше ніж через рік з дня прийняття такого рішення МОН. Захист такої дисертації відбувається за погодженням з МОН.

27. Контроль за науковим рівнем дисертацій, роботою спеціалізованих вчених рад МОН здійснює за участю експертних рад з питань проведення експертизи дисертацій.

Порядок утворення, функціонування та діяльності експертних рад з питань проведення експертизи дисертацій визначається положенням про експертну раду, яке затверджує МОН.

Експертні ради з питань проведення експертизи дисертацій проводять експертизу захищених дисертацій, розглядають питання, що належать до їх компетенції, готують експертні висновки про відповідність встановленим вимогам і відповідають за якість та об'єктивність підготовлених ними висновків.

У разі потреби МОН запрошує на засідання експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій здобувача, наукового керівника, керівника спеціалізованої вченої ради, де проводився захист дисертації.

28. Строк розгляду у МОН дисертації та атестаційної справи здобувача наукового ступеня доктора наук не повинен перевищувати шести місяців, а наукового ступеня кандидата наук - чотирьох місяців.

Будь-які пропозиції і заяви щодо додаткової оцінки дисертацій та атестаційних справ розглядаються МОН до прийняття рішення.

За особливих обставин, які потребують більш тривалого строку для проведення експертизи дисертації, питання щодо його продовження вирішує МОН у кожному конкретному випадку, про що інформується спеціалізована вчена рада.

29. Повторний розгляд дисертації та атестаційної справи у МОН здійснюється за рішенням суду із залученням фахівців, які не брали участі у попередній експертизі дисертації.

30. Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукових ступенів доктора або кандидата наук набирає чинності з дати набрання чинності наказом МОН про затвердження рішення спеціалізованої вченої ради та видачу відповідного диплома на підставі рішення атестаційної колегії.

Присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника

31. Вчене звання старшого наукового співробітника присвоює МОН на підставі рішення вченої (науково-технічної) ради вищого навчального закладу або наукової установи.

Вчене звання старшого наукового співробітника присвоюється докторам і кандидатам наук через три роки після захисту дисертації із стажем наукової роботи не менш як п'ять років, які працюють у вищих навчальних закладах або наукових установах і зараховані після обрання за конкурсом чи в порядку атестації, зокрема за сумісництвом, на посади старшого наукового співробітника, провідного наукового співробітника, головного наукового співробітника, доцента, професора, заступника завідуючого (начальника) та завідуючого (начальника) науково-дослідним відділом (відділенням, сектором, лабораторією), завідуючого кафедрою або призначені на посади ректора, першого проректора, проректора з навчальної та наукової роботи, директора, заступника директора з наукової роботи, вченого секретаря, за умови успішної роботи на зазначених посадах не менше календарного року та опублікування за останні три роки у наукових фахових виданнях України або інших держав не менше п'яти наукових праць за відповідною спеціальністю, з них дві - без співавторів (крім праць, які відображають науково-прикладні результати проведених досліджень). До праць, поданих на здобуття вченого звання, можуть належати посібники (для здобувачів вченого звання з педагогічних наук). Не допускається подавати на здобуття вченого звання наукові праці, які були подані на здобуття наукового ступеня.

Вчене звання може бути присвоєно за спеціальністю, яка належить до іншої галузі науки, ніж галузь, у якій здобувачеві присуджено науковий ступінь кандидата наук, за умови, що опубліковані наукові праці містять отримані здобувачем нові науково обґрунтовані результати, які у сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для відповідної галузі науки.

Рішення вченої (науково-технічної) ради наукової установи чи вищого навчального закладу щодо присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника приймається з урахуванням відгуків не менше шести працівників цієї наукової установи чи вищого навчального закладу - фахівців (докторів або кандидатів наук, які мають вчене звання професора, доцента чи старшого наукового співробітника) з відповідної галузі науки та наукової спеціальності, причому ці фахівці можуть і не бути членами ради.

32. Вчена рада може розглядати питання щодо присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника працівнику іншої наукової установи чи вищого навчального закладу за клопотанням наукової установи чи вищого навчального закладу, де працює здобувач вченого звання.

Якщо в науковій установі чи у вищому навчальному закладі, де працює здобувач вченого звання, немає достатньої кількості висококваліфікованих фахівців з відповідної наукової спеціальності, рада може розглядати питання щодо присвоєння вченого звання здобувачу із залученням до роботи цієї ради фахівців інших наукових установ чи вищих навчальних закладів.

Склад фахівців, які залучаються до участі у роботі ради для розгляду питання щодо присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника з відповідної наукової спеціальності, погоджується з МОН.

33. Засідання вченої (науково-технічної) ради є правоможним, якщо в його роботі взяло участь не менш як дві третини її складу. Рішення ради приймається таємним голосуванням і вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало не менш як три чверті членів ради, які брали участь у засіданні.

34. Атестаційна справа здобувача вченого звання старшого наукового співробітника оформляється у порядку, встановленому МОН, та у двомісячний строк після засідання вченої (науково-технічної) ради надсилається до МОН.

Атестаційна справа здобувача вченого звання, що присвоюється особі, яка виконує роботу за закритою тематикою, комплектується нетаємними документами.

35. У МОН розглядаються документи атестаційних справ здобувачів вченого звання старшого наукового співробітника, про що готуються висновки, які подаються на розгляд атестаційної колегії МОН.

Строк розгляду МОН атестаційної справи здобувача вченого звання старшого наукового співробітника не повинен перевищувати трьох місяців.

Будь-які додаткові пропозиції щодо присвоєння вченого звання розглядаються до прийняття МОН відповідного рішення.

За особливих обставин, які потребують більш тривалого строку розгляду атестаційної справи здобувача вченого звання старшого наукового співробітника, питання щодо його продовження вирішує МОН, про що інформується здобувач.

У разі відмови МОН у присвоєнні вченого звання нове клопотання про присвоєння вченого звання може бути порушено не раніше ніж через рік з дня прийняття такого рішення МОН. Обов'язковою умовою подання повторного клопотання повинне бути опублікування нових наукових праць.

36. Датою присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника є дата набрання чинності наказом МОН про присвоєння вченого звання та видачу атестата на підставі рішення атестаційної колегії.

Переатестація і нострифікація

37. Визнання кваліфікаційних документів державного зразка, які видані громадянам України органами атестації інших держав, здійснюється у процесі переатестації вченого або нострифікації диплома про науковий ступінь згідно з міжнародними угодами та конвенціями.

Переатестація вчених, яким присуджено науковий ступінь в інших державах, або нострифікація дипломів про наукові ступені, виданих громадянам України в інших державах, проводиться за дорученням МОН спеціалізованими вченими радами за клопотанням з основного місця роботи вченого або за його особистою заявою з поданням документів відповідно до переліку, який визначає МОН.

38. Власники дипломів про наукові ступені, виданих органами атестації інших держав, набувають прав на державні гарантії, встановлені законодавством України для наукових працівників, після проходження переатестації і нострифікації з дати прийняття МОН рішення про видачу диплома державного зразка України.

Виготовлення і видача дипломів та атестатів

39. Виготовлення і видача дипломів та атестатів, а також їх дублікатів здійснюється в установленому МОН порядку.

Відшкодування витрат на виготовлення бланків диплома доктора, кандидата наук та атестата старшого наукового співробітника здійснюється за рахунок коштів осіб, які їх отримують.

40. Особам, що втратили диплом чи атестат, за рахунок їх коштів видається дублікат з новим порядковим номером.

У разі зміни особою прізвища (імені) диплом (атестат) на новий не обмінюється.

Позбавлення наукових ступенів і вченого звання старшого наукового співробітника

41. МОН може позбавити осіб, яким присуджено наукові ступені або присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника, цих ступенів і звання на підставі рішень спеціалізованих вчених рад, де проводився захист дисертацій, або клопотань вчених (науково-технічних) рад, якими приймалося рішення щодо присвоєння вченого звання.

МОН має право одержувати в установленому законодавством порядку інформацію, документи і матеріали, необхідні для розгляду питання про позбавлення наукового ступеня або вченого звання.

У разі припинення діяльності ради питання щодо позбавлення наукового ступеня або вченого звання розглядається іншими радами за дорученням МОН.

Засідання ради вважається правоможним, якщо у його роботі взяло участь не менш як дві третини її складу. Рішення ради про позбавлення наукового ступеня або вченого звання вважається прийнятним, якщо за нього у результаті таємного голосування проголосувало не менш як три чверті членів ради, що взяли участь у засіданні.

Розгляд питання про обґрунтованість присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання, стосовно яких рішення прийняті понад десять років тому, органами атестації не проводиться, за винятком виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело.

Розгляд апеляцій

42. На рішення спеціалізованої вченої ради щодо присудження (позбавлення) наукових ступенів здобувачі та інші особи можуть подати протягом двох місяців з дня захисту дисертації апеляцію (оскарження рішення) до відповідної спеціалізованої вченої ради або до МОН.

Висновок спеціалізованої вченої ради та інші матеріали щодо розгляду апеляції подаються протягом 10 робочих днів після засідання спеціалізованої вченої ради до МОН.

Розгляд апеляцій у спеціалізованих вчених радах здійснюється в установленому МОН порядку.

43. На рішення МОН, пов'язані з присудженням (позбавленням) наукового ступеня або про відмову у присвоєнні вченого звання старшого наукового співробітника, здобувач може подати апеляцію до МОН не пізніше ніж через два місяці з дня його прийняття.

44. У разі надходження апеляції МОН утворює із залученням фахівців відповідної галузі науки апеляційну комісію, крім випадків, коли апеляція не містить аргументів по суті виявлених недоліків. Головою апеляційної комісії призначається, як правило, член атестаційної колегії МОН. Члени апеляційної комісії призначаються за пропозицією голови. Апеляційна комісія готує висновок, підписаний всіма членами комісії, для розгляду атестаційною колегією МОН.

45. Рішення МОН за результатами розгляду апеляції може бути оскаржене у судовому порядку.

46. Визначення процедури розгляду питань, пов'язаних з атестацією наукових кадрів, що не врегульовані законодавством, покладається на атестаційну колегію МОН.